

NAČRT DRŽAVNIH AKCIJ JSKD ZA SEZONO 2007/2008

BOJAN KNIFIC

V okviru folklorne dejavnosti pokrivamo področja ljubiteljskih kulturnih ustvarjalnosti in poustvarjalnosti, ki se kakorkoli dotikajo interpretiranja preteklih kulturnih pojavov, ob čemer posebno pozornost namenjamo razvoju otroških in odraslih folklorno-plesnih skupin ter razvoju pevskih in godčevskih skupin, ki poustvarjajo glasbeno izročilo. Na Slovenskem danes v okviru kulturnih društev deluje preko 500 skupin in še mnogo posameznikov, ob tem pa obstaja še kar nekaj skupin in posameznikov, ki se s podobnimi aktivnostmi ukvarjajo v okviru turističnih društev, šolskih krožkov, muzejskih društev ipd.. Smo skoraj edini v Sloveniji, ki smo organizacijsko in strokovno sposobni usmerjati tovrstni razvoj, kajti drugih ustanov, ki bi bile zmožne združevati in posredovati spoznanja o preteklih kulturnih pojavih ljubiteljskim kulturnim društvom, ni. To se povsem jasno kaže v dosežkih zadnjih desetletij, ko smo na Slovenskem v primerjavi z drugimi zahodnoevropskimi državami in v zadnjih letih tudi z vzhodnoevropskimi, naredili bistveno večje premike, tako v številčnosti skupin in posameznikov, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, kot v njeni kakovosti.

Že v devetdesetih letih je dr. Janez Bogataj med vsemi področji dediščine, ki jih analizira v delu *Sto srečanj z dediščino*, izpostavil prav dejavnost odraslih folklornih skupin, ki dosledno upoštevajo merila kakovostnega prenašanja izročila v sodobnost. Od tedaj naprej so bili pomembni koraki narejeni predvsem v delovanju otroških folklornih skupin, manj pa pri pevskih in godčevskih skupinah, ki se ukvarjajo s poustvarjanjem našega glasbenega izročila.

Posebno pomembno vlogo pri spodbujanju ustvarjalnosti in poustvarjalnosti ter sodobne interpretacije preteklosti imajo srečanja otroških in odraslih folklornih skupin ter srečanja pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Vsem zainteresiranim omogočamo udeležbo na strokovnih srečanjih preko tristopenjskega sistema selekcij, obenem pa z organizacijo državnih prireditev opozarjamo na najkakovostnejše in druge izpostavljanja vredne programe.

V sezoni 2007/2008 pripravljamo nove izobraževalne programe, predvsem pa skladno s potrebami in željami udeležencev prenavljamo obstoječe. Kot ugotavljamo, prav množična udeležba na različnih izobraževalnih oblikah, spodbuja kakovostno rast dejavnosti in razvijanje novih, zanimivih programov, ki jih za nadaljnji napredek nujno potrebujemo. Več pozornosti, kot sicer, letos

namenjamo izobraževanjem za godce v folklornih skupinah in upamo, da se bodo nanje odzvali. Glasbena podoba folklornih skupin vsekakor predstavlja pomemben del folklorne dejavnosti, zato se ji želimo v prihodnje podrobneje posvetiti - pri pripravi izobraževanj in pri vrednotenju na srečanjih predstavljenih programov.

V nadaljevanju navedeni kraji in datumi prireditev in izobraževanj so okvirni; dopuščamo možnost, da jih zaradi nepredvidljivih okoliščin spremenimo. Vsebinsko prireditev in izobraževalnih oblik, ki se bistveno ne razlikuje od doslej uveljavljenih, omenjam le na kratko, nekoliko več besed pa je posvečeno novostim.

PRIREDITVE

PEVCI NAM POJEJO, GODCI PA GODEJO 2007

Državno srečanje pevcev ljudskih pesmi
in godcev ljudskih viž

Tolmin, 10. november 2007

Državno srečanje opozarja na pevske in godčevske skupine, ki glasbeno izročilo poustvarjajo skladno z uveljavljenimi merili in izpostavlja sožitje dveh načinov prenašanja prvinskega glasbenega izročila v sodobnost. Na njem se predstavljajo tisti, ki ohranjajo glasbeno izročilo z neposrednim prenosom od starejše na mlajšo generacijo, in tisti, ki glasbeno zapuščino poustvarjajo. Želeli bi si, da bi se na srečanja prijavljalo več pevskih in godčevskih skupin, ki delujejo v okviru folklornih društev, saj z dodatno tovrstno dejavnostjo folklorne skupine pridobivajo potrebne izkušnje ter se s tem krepijo. Skupine bo na podlagi ogledov šestih regijskih srečanj pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž izbrala dr. Urša Šivic.

RINGA RAJA 2008

Državno srečanje otroških folklornih skupin
Velenje, 31. maj 2008

Na državnem srečanju se bo predstavilo od 8 do 10 otroških folklornih skupin iz različnih predelov Slovenije in sicer s programi, dolgimi od 5-8 minut, ki bodo uspešno prešli tristopenjski sistem selekcije ter s tem dokazali svojo inovativnost in kakovost v poustvarjanju otroškega izročila. Preteklo srečanje je pokazalo, da so otroške folklorne skupine sposobne kakovostno izvajati plesni in pevski program ter da ob tem lahko poustvarjajo tudi otroško izročilo. Nadejamo se, da bo podobno tudi na srečanju v letu 2008. Skupine bo za državno srečanje na podlagi ogledov šestih regijskih srečanj izbrala Malči Možina.

LE PLESAT ME PELJI 2008

Državno srečanje odraslih folklornih skupin
Beltinci, 27. julij 2008

V letu 2008 bomo državno srečanje odraslih folklornih skupin pripravili le v Beltincih, kjer se bodo predstavile

folklorne skupine, ki poustvarjajo slovensko plesno, glasbeno, pevsko idr. dediščino - oziroma interpretirajo izročilo drugih narodov, narodnosti in manjšinskih skupnosti. V tem je tudi novost letošnjega državnega srečanja, s katero želimo opozoriti na multikulturalnost prostora in na možnosti njegovega odrskega izraza. Skupine bosta na podlagi ogledov regijskih srečanj izbrala Branka Moškon (slovenski program) in dr. Bruno Ravnikar (neslovenski program).

IZOBRAŽEVANJA

NADALJEVALNI SEMINAR ZA VODJE FOLKLORNIH SKUPIN, PRIMORSKA IV.: REZIJA

Bovec, od 19. do 21. oktobra 2007

Rezija si zaradi specifičnega plesnega, glasbenega in drugega izročila in zaradi prostorske odmaknjenosti od Slovenije zasluži, da ji namenimo poseben nadaljevalni seminar, ki bo udeležencem vsaj delno razkril, kako so plesali (in deloma tudi kako so peli) Rezijani. Sicer je res, da rezijanskih plesov ne pleše veliko folklornih skupin, je pa tudi res, da bi se jih marsikdo od folklornikov rad naučil, pa čeprav le za svoj lastni užitek. Nadaljevalni seminar bo vsaj deloma namenjen tudi slednjim, torej folklornikom, ki se rezijanskih plesov ne želijo naučiti zato, da bi nastopali na odru, ampak preprosto zato, da bi jih znali zaplesati. Plesni del seminarja bo vodil Mirko Ramovš, pevski pa Alenka Trampuš Bakija.

PETJE LJUDSKIH PESMI

Tolmin, 10. november 2007

Vsakoletni seminar, ki ga namenjamo vsem, ki jih vokalno glasbeno izročilo zanima zaradi vnašanja ljudskih pesmi v programe folklornih skupin ali pa zaradi ohranjanja in poustvarjanja pesemskega izročila znotraj posebnih pevskih skupin, smo že pred leti iz nekajurnega razširili na celodnevne. Tokrat bo na njem v prvem delu svoje poglede na možnosti prenašanja pevskega izročila v sodobnost razgrnila dr. Urša Šivic, o možnostih za ustrezno kostumiranje pevskih in godčevskih skupin bo spregovoril Bojan Knific, v nadaljevanju pa bodo potekale pevske delavnice, ki jih bodo vodili poznavalci glasbenega izročila.

GODČEVSTVO NA SLOVENSKEM

Tolmin, 10. november 2007

Seminar namenjamo godcem, ki inštrumentalno glasbeno dediščino poustvarjajo v okviru folklornih in drugih godčevskih skupin. Tokrat bo seminar posvečen igranju na harmoniko, ki bi se lahko - in bi se moralo - bolj odmikati od izvajanja narodno-zabavne ali druge sodobne glasbe. Kratek teoretičen uvod in kasnejše praktično delo z godci, ki igrajo na kromatično ali diatonično harmoniko, bo vodila Nina Volk.

BASOVSKA GLASBILA V GODČEVSKIH SESTAVIH FOLKLORNIH SKUPIN

Ljubljana, 24. november 2007

Enodnevni seminar, na katerem bo mogoče spoznati vlogo basovskih glasbil v godčevskih sestavih, namenjamo vodjem godcev v folklornih skupinah, kontrabasistom, ki bi se radi naučili igranja na lok in tistim, ki igrajo na kovinski bas (bariton). Basovska glasbila predstavljajo osnovo, brez katere pri poustvarjanju ljudske glasbe ne gre, zato bo mogoče na seminarju spoznati, kako so na basovska glasbila igrali v preteklosti in kako nanje igrati danes v folklornih skupinah. S seminarjem želimo še prav posebej spodbuditi kontrabasiste, ki na kontrabas ne igrajo z lokom, da bi se igranja z lokom naučili in bi se te tehnike v prihodnje tudi posluževali. Seminar, ki bo razdeljen na dva dela, bo vodil dr. Drago Kunej. V teoretičnem delu bo predavatelj ob predvajanju zvočnih posnetkov predstavil temeljne značilnosti godčevstva na Slovenskem s poudarkom na basovskih glasbilih (načini igranja, vloga v inštrumentalnih sestavih ...), v praktičnem delu pa se boste udeleženci seznanili s tem, kako teoretična izhodišča prenesti v prakso.

VČERAJ, DANES, JUTRI

Možnosti poustvarjanja ljudskega izročila

Ljubljana, 8. december 2007

Seminar bo ob koncu leta z dvema predavanjema o ljudski vokalni in inštrumentalni glasbi v Reziji predstavljal nadgradnjo oz. dopolnitev oktobrskega nadaljevalnega seminarja, na katerem bodo zainteresirani spoznavali predvsem plesno izročilo Rezije, nanj pa se bodo lahko prijavili vsi - godci, vodje skupin in drugi člani. Poleg omenjenih dveh predavanj bo v sklop seminarja Včera, danes, jutri umeščeno še predavanje na temo kostumiranja folklornih skupin, ki bo razkrilo nove možnosti v poustvarjanju naše oblačilne dediščine.

POSVET S STROKOVNIMI SPREMLJEVALCI

Ljubljana, januar 2007

Ker v Sloveniji ni šole, ki bi dajala ustrezne kadre za usmerjanje folklorne dejavnosti, se srečujemo s precejšnjimi problemi pri izboru strokovnih spremljevalcev prireditvev. Le-ti so navadno izkušeni vodje folklornih skupin, ki so opravili začetni seminar za vodje folklornih skupin in uspešno delovali (ali še delujejo) v folklornih skupinah. Njihovo znanje prihaja pretežno iz prakse, kljub temu pa za uspešno svetovanje potrebujejo nekaj teoretične podlage in napotkov. V ta namen vsako leto pripravljamo posvet, na katerem strokovne spremljevalce seznanjamo z novostmi in usklajujemo merila za vrednotenje programov, prikazanih na območnih in regijskih srečanjih.

FOLKLORNI TABOR ZA ODRASLE

Novo mesto, od 25. do 27. januarja 2008

V delavnicah bodo vodje in člani folklornih skupin ustvarjali nove odrske postavitve, v katerih bodo ljudske plesne povezovali s pesmimi. Aktivno delo v manjših skupinah,

kjer vsi prisotni sodelujejo pri načrtovanju in realizaciji programa, se je v preteklih sezonah izkazalo kot zelo primerno, saj udeleženci tabora s tem pridobivajo nove izkušnje, ki jih potem prenašajo med folklornike v svojih skupinah. Omejena izbira gradiva, ki smo jo prvič uvedli na taboru leta 2007, je dala dobre rezultate, zato bomo s takim sistemom dela nadaljevali. Za razliko od prejšnjih let se bomo tokrat bolj posvetili godčevskim sestavam in program prilagajali njihovim zmožnostim in potrebam. Godcem tokrat prvič za udeležbo na taboru ne bo potrebno plačati kotizacije.

SEMINAR ZA VODJE PEVSKIH SKUPIN

Februar - april 2008

Seminar je popolna novost v naših programih in želi opozoriti, da se je poustvarjanja pevskega izročila potrebno lotevati z enako skrbnostjo kot poustvarjanja plesnega izročila. Seminar, ki se bo predvidoma začel meseca februarja in končal meseca aprila, bo obsegal 40 ur predavanj, predvsem pa praktičnega dela, in bo potekal v štirih sobotah. Seminar bo obsegal uvodno predavanje o slovenski ljudski pesmi, predavanje o besedilih ljudskih pesmi, o pesmih življenjskega in koledarskega kroga, o zbiranju gradiva in obstoječih knjižnih objavah, o možnostih terenskega raziskovanja ipd., predvsem pa bo ob praktičnem spoznavanju pesemskega izročila opozarjal na značilnosti in posebnosti ljudskega petja na slovenskem etničnem prostoru.

Seminar bodo vodili mag. Igor Cvetko, dr. Urša Šivic, dr. Drago Kunej, Vesna Sever, Katarina Šetinc, Adriana Gaberščik idr..

NADALJEVALNI SEMINAR ZA VODJE FOLKLORNIH SKUPIN

Murska Sobota, od 14. do 16. marca 2008

Nadaljevalni seminarji so namenjeni spoznavanju plesnega izročila posamezne pokrajine - tokrat Prekmurja, pogoj za udeležbo pa je uspešno opravljen začetni seminar za vodje folklornih skupin.

RAZVOJ PLESNOSTI - NADALJEVALNI SEMINAR

Maribor, 12. april 2008

V Mariboru redno pripravljamo seminar, ki ga vodi Iko Otrin in na katerem udeleženci leto za letom spoznavajo, kako pri otrocih in odraslih razvijati plesnost. Tudi tokrat bo tako, s tem, da bodo na seminar povabljeni tisti, ki so opravili začetni seminar za vodje folklornih skupin ali pa so že v preteklih letih sodelovali na tovrstnem seminarju. Seminar bo namenjen izkušenim plesalcem, ki bi obstoječe znanje radi nadgradili in hkrati spoznali nove načine razvijanja plesnosti pri otrocih in odraslih.

OTROŠKE FOLKLORNE SKUPINE: KAKO IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

Velenje, 31. maj 2008

Posvet z delavnicami smo ob državnem srečanju otroških folklornih skupin leta 2007 pripravili prvič. Izpolnjene ankete in odzivi udeležencev so pokazali, da bi bilo dobro z omenjeno prakso nadaljevati, a bi bilo treba seminarskemu delu in spoznavanju izročila posvetiti še več časa. Posvet z delavnicami ob prireditvi Ringa raja 2008 zato ohranjamo, razširili pa bomo dejavnosti, v katere bodo bolj aktivno kot leta 2007 vključeni tudi vodje skupin.

OBLAČILNA DEDIŠČINA

Kranj, od 22. do 24. februarja 2008

Na seminarju se bodo udeleženci ukvarjali z izdelovanjem folklornih kostumov in z vprašanji, ki se pojavljajo ob praktičnem uresničevanju zastavljenih ciljev.

Osnovna tema: oblačilna dediščina Gorenjske.

GODČEVSKA DELAVNICA

Beltinci, od 25. do 27. julija 2008

Delavnica, ki je namenjena praktičnemu spoznavanju različnih ljudskih glasbil in igranju nanje, bo tokrat imela še specifičen cilj, in sicer spoznavanje procesov prevzemanja in preoblikovanja tujih glasbenih vzorcev v slovenski ljudski glasbi.

OTROŠKI FOLKLORNI TABOR

Od 21. do 24. avgusta 2008

Folklorni tabor za vodje in člane otroških folklornih skupin spodbuja ustvarjalnost, katere rezultati se kažejo v novih odrskih interpretacijah otroškega izročila. Kot se je pokazalo v preteklih letih, tabor vodjem otroških folklornih skupin daje navdih za nadaljnje delo, hkrati pa z individualnim svetovanjem vodjem, ki smo ga uvedli leta 2006, omogoča oblikovanje kakovostnih programov otroških folklornih skupin. Lokacijo bomo določili naknadno.